

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. T. A legjobb megoldást választotta: nem igen sikerült saját szavaival imádkoznia, sok szentnek az imáját mondva úgy érzi magát, mintha idegen köntösben lépne az Úr Isten elé — most tehát zsoltárokat és himnuszokat mond. Ezeket valahogy személytelennek érzi, „mintha egy hatalmas, nagy, imádkozva-énekelő közösségbe kapcsolódnék bele, amelyben saját hangja elvész és mégis — még alkotó elemként is — ott van abban a közös énekben és mintha valahogyan azok az érzelmek és elhatározások, amelyek abban az imádkozó tömegben élnek, most ébredezni kezdenének a saját lelkében is.“ Már nem alkalmazkodásból imádkozik és énekel a tömeggel, hanem mert ugyanaz tölti el a lelkét, mint amazokét. Hogyan is lehet még kétsége abban, hogy a helyes utat választotta-e? Az Egyház a híveknek a szentmisében, a papoknak ezenfelül a breviáriumban állandóan ezt a lelki táplálékot nyújtja: zsoltár, himnusz, szentírás részlet, és részlet a napi szentnek életéből. Ez az a front, amelyet az Egyház legméltóbbnak talál az Úr Istenhez való közeledésre és a léleknek Isten szerint való formálására.

M. M. Nem, nem az kritériuma a művészetnek, hogy a mű „egészen olyan“-e, mint a természet. A művész a természetet látva és hallva csak azt veszi észre benne, ami megfelel az ő legbensőbb énjének, saját lelke alaphangulatának. A természet, az esemény csak kiváltó ok, amely hirtelen élességgel — vagy folyamatos, hosszú ráhatással — élménnyé teszi ezt a szunnyadó alaphangulatot. Élménnyé, amely meg akar születni éspedig úgy, hogy az élvezőben ugyanazokat az érzelmeket keltse fel, amilyenek az alkotó művészből éltek akkor, amikor művét megalkotta. A természet a művész számára csak motívum, csak modell, amelyből annyit vesz át, vagy annyit hagy el, amennyire neki szüksége van, hogy azt érzékeltethesse velünk is, ami az ő lelkében élt. Hogy ez azután mennyire sikerül neki, az más kérdés. A legtöbb művész úgy érzi, hogy „mégsem“ sikerült azt kifejeznie, ami az ő lelkében élt. — A műélvezőnek arra az álláspontra kell helyezkednie, hogy a művész nálánál nagyobb stílus ember, akinek a művéhez neki előbb hozzá kell nőnie. Szemlélni, tanulmányozni kell a művet, időt kell hagyni, hogy „hasson“ reá a mű, nem pedig egy réápillantás után bírálatot mondani. Mindenesetre, ha kelő felkészültséggel, befogadásra kész lélekkel, kellő lelkiállapotban sem tudunk „megfejtetni“ egy művészi alkotást, akkor mégis csak fel kell tételeznünk valami hibát a művész részéről is, hiszen — anennyiben nemcsak a műterme számára dolgozik — mégis csak úgy kell alkotnia, hogy logarléc és varázsvessző nélkül is rájöhessen a közönség, hogy mit akar tulajdonképpen.

P. Zs. Igen, lehetséges, hogy valakiben a felelősségtudat csak takarója a benne rejlő zsarnokoskodási hajlamnak, van, aki állandóan bírálgat, sürget, intézkedik olyan dolgokban, időben és helyen is, amihez a világon semmi köze nincsen. Viszont nagyon sok ember szerénységgel leplezi hanyagságát, felelőtlenységét és nem is gondol reá, hogy milyen nagyfokú lelki lezüllottság rejlik az ilyen „kis hanyagságok“ mögött. Sokszor súlyosabb természetű bűn is jobban menthető egy alapjában nemes léleknek

nagy szenvedélyével, viharos érzésével, szinte ellenállhatatlan vágyával — még a hanyagság, pongyolaság, felelőtlenség a lelki silányságnak, lustaságnak, tompaságnak talajából fakad.

M. P. Helyesen érvelt-e, amikor a társaságban azzal érvelt a szülési fájdalmak csökkentését célzó eljárások ellen, hogy azok ellenkeznek az Egyház álláspontjával s a szentírásnak „fájdalommal fogsz szülni“, „paries in dolora“ kitételével? — Sajnos, egyáltalán nem helyesen érvelt, s annál kevésbbé, mert a saját téves nézetét úgy állította be, mint az Egyház hivatalos álláspontját, ami nem igen egyeztethető össze a keresztény embernek Egyháza iránt való felelősségérzésével. Az Egyház álláspontja a következő: „Az orvos hivatása szerint jár el, amikor a szülési fájdalmat csökkenteni igyekszik. A fájdalom a bűn következménye. A jót akarni, mindent megtenni a rossztól való megszabadításunkra a keresztény módon átélt orvosi hivatás eszménye. Az pedig senkinek nem juthat eszébe, hogy mint parancsot szó szerint vegye a Genézis idevonatkozó (3, 16) versét“. Önnek, sajnos eszébejuttott. Ezért juttatjuk eszébe egy neves teológus szavait: „Egyes moralisták — mondja ez a Brouillard abbé — Viktória királyné nyolcadik szülése alkalmával, amikor egy Simpson nevű orvos először alkalmazott kloroformot a fájdalom csillapítására, azt vitatták, hogy ez az eljárás ellenkezik a szentírással. De ha így vesszük a dolgot, ennünk sem volna szabad, mielőtt jól meg nem izzadtunk, hiszen a szentírásban nemcsak ez áll: paries in dolore, hanem ez is: in sudore voltus tui, arcod verejtekével eszed kenyered“.

Máriatisztelő. Azt kérdezi, honnét van s min alapszik a Szűz anya „regina“ (pl. mennyország királynője) címe. A cím teológiai alapja a következő: először az a tény, hogy Mária Krisztusnak, a világ királynának anyja; másodszer az, hogy a megtestesült Ige jegyese és a Megváltó anyja s egyben munkatársa; harmadszor a Szentháromsággal való kapcsolata, hogy tudniillik az egyetlenesen uralkodó Atya leánya, az Atya Fiának anyja és a Szentlélek jegyese, aki közli vele a dolgok fölött való szuverén hatalmát. De nem lényege szerint „regina“, hanem részesedéssel (non essentia liter, sed participative), s nem elvileg, hanem Krisztusnak való alárendeltségében (non principaliter, sed subordinacione ad Christum). — A cím első változata: „domina“, urnő Szent Efrémmnél a negyedik században jelenik meg először. A „regina“ című később tűnik föl mellette, nyugaton először Alcuinnál a VIII. században az „üdvösségünk királynéja“ (regina salutis nostrae) epitetonban.

Szabad-e? Gyakran előfordul, hogy az áldoztatórácsnál váratlanul hitellenes kísértései támadnak. Szabad-e ilyenkor áldozni? — kérdezi. Természetesen szabad, ha csak kísértésről van szó, hiszen a kísértés még nem bűn; felelősségünk csak attól a pillanattól fogva kezdődik, hogy beleegyeztünk a kísértésbe. Az Ur Jézus testével-vérével egyébként nem azért táplálkozik a keresztény hívő, mert tökéletes, hanem többek között azért is, hogy az általa nyert kegyelem révén minél tökéletesebbé váljék.